

Minimální preventivní program

2024/2025

***Nejúčinnější a nejlevnější prevencí je zdravá výchova dětí
v rodině a ve škole.***

Zpracovala: Mgr. Hana Martáková

Spolupracující tým: Mgr. Šárka Čeperová, Mgr. Olga Lázoková, Mgr. et Mgr. Martina Hrubanová,
Mgr. Bc. Lenka Poláčková, Mgr. et Mgr. Daniela Drnková, Mgr. Žaneta Kudlíková, Mgr. Pavla
Michnová (školní poradenské pracoviště)

Garant: Mgr. Martin Janošek

OBRAH

ÚVOD	3
1. CHARAKTERISTIKA A VNITŘNÍ ZDROJE ŠKOLY	4
2. CÍLE MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU	5
2.1. Krátkodobé cíle	5
2.2. Dlouhodobé cíle	5
3. ŘÍZENÍ A REALIZACE PREVENTIVNÍCH AKTIVIT	5
4. VZDĚLÁVÁNÍ	6
5. PRIMÁRNÍ PREVENCE V RÁMCI JEDNOTLIVÝCH ROČNÍKŮ	6
6. NADSTAVBOVÉ AKTIVITY V RÁMCI ŠKOLY	10
6.1. Jednorázové akce.....	10
6.2. Nabídka zájmových kroužků.....	11
6.3. Tematické bloky s dětmi.....	11
7. SPOLUPRÁCE S RODIČI A VZÁJEMNÁ INFORMOVANOST.....	12
8. PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ PREVENTIVNÍCH AKTIVIT.....	12
ZÁVĚR.....	14
POUŽITÁ LITERATURA	14
SEZNAM PŘÍLOH.....	15
PŘÍLOHY	16

ÚVOD

Minimální preventivní program (dále jen MPP) vychází z materiálu MŠMT: „Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. 21291/2010-28“ účinného k 1. 11. 2010. Při tvorbě programu byla brána na zřetel také Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2013 – 2018 a navazující Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže 2019-2027, Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních č. j. 22294/2013-1 a Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních 2016.

Škola vytváří tento program jako základní nástroj prevence. Jde o komplexní systémový prvek v realizaci preventivních aktivit. Program je jednou ročně vyhodnocován, sleduje se účinnost, průběh a efektivita jednotlivých aktivit.

Primární prevence rizikových projevů chování je zaměřena na:

a) předcházení následujícím rizikovým jevům v chování žáků

- Interpersonální agresivní chování – agrese, šikana, kyberšikana a další formy komunikace prostřednictvím multimedii, násilí, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie
- Delikventní chování ve vztahu k hmotným statkům – vandalismus, krádeže, sprejerství a další trestné činy a přečiny
- Záškoláctví
- Závislostní chování – užívání všech návykových látek, netolismus (virtuální drogy), gambling
- Rizikové sportovní aktivity, prevence úrazů
- Rizikové chování v dopravě, prevence úrazů
- Spektrum poruch příjmu potravy
- Sebepoškozování
- Negativní působení sekt
- Rizikové sexuální chování
- Sebepoškozování

b) rozpoznání a zajištění včasné intervence v těchto případech

- Domácí násilí
- Týrání a zneužívání dětí
- Ohrožování výchovy mládeže
- Poruchy příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie)

1. CHARAKTERISTIKA A VNITŘNÍ ZDROJE ŠKOLY

Jsme městská úplná základní škola, která má na 1. stupni třídy s rozšířenou výukou angličtiny, matematiky a logiky (Svět vzdělání) a od 2. stupně třídy s rozšířenou výukou cizích jazyků a tělesné výchovy. Naše škola má kapacitu 720 žáků. Součástí je školní družina, školní klub a školní kuchyně s jídelnou.

Areál školy se skládá ze 7 vzájemně propojených pavilonů, (jejichž součástí jsou: odborné učebny, jídelna, školní družina, tělocvična, posilovna) a školní hřiště, které je vybaveno pro kopanou, basketbal, volejbal, tenis a pro atletické disciplíny. Škola je velmi dobře vybavena učebnicemi i učebními pomůckami, které se každoročně doplňují. Při výuce většiny předmětů jsou využívány ICT technologie. Pro práci žáků i pedagogů jsou k dispozici knihovny (žákovská a pedagogická). Ve škole je zřízeno školní poradenské pracoviště (dále jen ŠPP). Tým ŠPP pro školní rok 2024/2025 je tvořen výchovným poradcem pro 1. a 2. stupeň, školním metodikem prevence, školním psychologem, školními speciálními pedagogy a sociálním pedagogem.

Členové ŠPP spoluvytvářejí MPP a podílejí se na jeho realizaci. Komunikují s učiteli v oblasti primární prevence, v případě vzniklého problému dávají podněty k možné nápravě, navrhnou opatření, svolávají výchovné komise, vedou individuální konzultace s rodiči. Zaměřují se na žáky, kteří jsou ohroženi ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými. Učitelé je informují o případech výskytu agresivního chování ve třídě, o potížích žáků, náhlých i trvalých neúspěších v učení apod. Konzultují problémy s odbornými pracovišti – PPP, OSPOD. Dokumentují průběh preventivní práce školy. Hodnotí realizaci MPP.

Pro žáky je zřízena na webových stránkách školy elektronická schránka důvěry, pevná schránka důvěry je u pracovny školního psychologa.

Dále je naše škola zapojena do projektu Nenech to být, což znamená, že žáci či rodiče mohou nahlásit případnou šikanu prostřednictvím aplikace v mobilním telefonu nebo webových stránek www.nntb.cz.

2. CÍLE MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU

2.1. Krátkodobé cíle

- Zmapování potřeb třídních učitelů, kolektivů i ostatních pedagogických pracovníků v oblasti rizikového chování pomocí dotazníku (šetření probíhá na konci školního roku)
- Informování žáků i jejich zákonných zástupců o práci školního poradenského pracoviště
- Dotazníkové šetření v třídních kolektivech, které odhalí případné rizikové chování v kolektivu
- Zmapování rizikových míst ve škole, kde může docházet k rizikovému chování

2.2. Dlouhodobé cíle

Dlouhodobým cílem MPP je ve spolupráci s rodiči a ostatními institucemi formovat osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se a činit správná rozhodnutí. Osobnost, která si bude vážit svého zdraví, bude si umět zorganizovat svůj volný čas a bude umět zvládat sociální dovednosti. Výchovné úsilí školy má vést k takovému působení na žáky, aby v nich byly upevněny pozitivní vlastnosti a návyky, které jim pomohou v krizových chvílích života přijmout nejvhodnější řešení vzniklé situace. Velmi důležitým prvkem v oblasti prevence je prohlubování komunikačních dovedností mezi učitelem, rodiči a žákem směřující k posilování sebevědomí, sebeúctě a vzájemné úctě, k řešení konfliktů a překonávání překážek.

3. ŘÍZENÍ A REALIZACE PREVENTIVNÍCH AKTIVIT

Za realizaci MPP zodpovídá školní metodik prevence, který koordinuje práci jednotlivých učitelů a spolupracovníků. Školní metodik spolu se členy ŠPP se podílí na analýze současného stavu, tak i na řešení jednotlivých problémů. O průběhu naplňování MPP informuje a spolupracuje s vedením školy a spolu s ním pravidelně vyhodnocuje aktuální situaci ve škole.

4. VZDĚLÁVÁNÍ

Hlavní podíl na dalším rozvíjení znalostí a dovedností související s prevencí rizikových projevů chování spočívá v samostudiu všech učitelů školy, a především školního metodika prevence a dále účast na seminářích, které pořádá PPP nebo jiná instituce. Pro pedagogy podílející se na realizaci MPP je metodickým pomocníkem školní metodik prevence, který pro ně vyhledává nové informace a podněty. Další vzdělávání bude závislé na aktuální nabídce.

5. PRIMÁRNÍ PREVENCE V RÁMCI JEDNOTIVÝCH ROČNÍKŮ

I. stupeň

Primární prevenci na I. st. má na starosti především třídní učitel. S jednotlivými tématy se děti setkávají hlavně v prvouce, přírodovědě a vlastivědě. Při výuce lze využít různých metod, například výkladu, samostatné práce, skupinové práce, projektového vyučování, dramatické výchovy. Učitelé využívají materiály školy z oblasti primární prevence.

Zaměření na mladší školní věk

- Navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě
- Osvojování a upevňování základních návyků v rámci hygieny, životosprávy, základní informace z oblasti experimentování s alkoholem a cigaretami
- Základy etické a mravní výchovy
- Všestranný rozvoj osobnosti žáka
- Soustředěnost na včasné diagnostikování rizikových projevů chování v třídních kolektivech
- Široká nabídka volnočasových aktivit
- Ekologická výchova

1. třída

- Osobní bezpečí, riziková místa a situace, vhodná a nevhodná místa pro hru
- Dopravní výchova
- Základní vztahy mezilidské komunikace
- Denní režim
- Základní hygienické návyky
- Rodina jako bezpečné místo, vztahy v rodině

2. třída

- Lidské tělo, první pomoc při drobných poranění, prevence nemocí a úrazů
- Zdraví a jeho ochrana
- Riziková místa a situace
- Vztahy mezi lidmi
- Chování v krizových situacích

3. třída

- Pojmy z oblasti prevence, sexuální výchovy, drogové závislosti, zdraví a jeho ochrany
- Lidé kolem nás, multikulturní výchova, tolerance k jiné národnosti
- Vhodné chování k ostatním spolužákům, vztahy mezi lidmi
- Základy sexuální výchovy
- Návykové látky a zdraví, osobní bezpečí

4. třída

- Lidské tělo, odlišnost mezi pohlavím
- Životospráva a důsledky nevhodných návyků
- Prevence nemocí a úrazů
- Dopravní výchova
- Pojmy drogová závislost a sexuální výchova, partnerské vztahy
- Vztahy v dětském kolektivu

5. třída

- Domov, rodina, důvěra, vztahy
- Návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
- Vztahy v dětském kolektivu
- Komunikace
- Puberta
- Nebezpečí při komunikaci s cizími lidmi
- Zneužívání a jiné formy násilí v médiích
- Partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality

- Dopravní výchova

Cíl

Po pěti letech by děti měly umět:

- Definovat rodinu jako zázemí a útočiště
- Zvládat rozdíly v komunikaci s dětmi a dospělými
- Mít základní sociální dovednosti
- Umět se chránit před cizími lidmi
- Mít základní zdravotní návyky
- Umět si správně zorganizovat svůj volný čas
- Umět rozlišit léky a návykové látky
- Znat přesné informace o alkoholu, tabáku a dalších návykových látkách
- Znat následky užívání návykových látek
- Umět odmítat návykové látky

II. stupeň

Práce na druhém stupni je velmi náročná na koordinaci, neboť je třeba zajistit probrání všech témat, a to takovým způsobem, aby nedocházelo k jejich překrývání a přesycení žáků informacemi. S tématy z oblasti prevence se pracuje v předmětech občanská a etická výchova, občanská a mediální výchova, výchova ke zdravému životnímu stylu, přírodopis, chemie, dějepis, český jazyk a literatura, výtvarná výchova. K práci s tématy lze využít metod výkladu, samostatné práce, skupinové práce, projektového vyučování, práce s médii, besed, přednášek.

6. třída

- Vhodná náplň volného času, zdravý životní styl
- Komunikace mezi lidmi
- Ochrana zdraví
- Rodina a její funkce pro zdravý vývoj jedince, komunikace
- Denní režim
- Osobní bezpečí, způsob chování v krizových situacích, šikanování

7. třída

- Mezilidské vztahy, zásady lidského soužití
- Péče o zdraví, život s handicapem
- Sexuální výchova, vztahy mezi dívkami a chlapci, prevence před přenosnými chorobami
- Osobní bezpečí, šikana, kyberšikana, sexuální násilí
- Drogy a jejich účinky, prevence
- Rizika zneužívání návykových látek – alkoholismus, kouření
- Způsoby odmítání, centra odborné pomoci

8. třída

- Fyziologie, působení drog na oběhový, nervový a dechový systém
- Tělesné, duševní a sociální změny u závislého člověka
- Náročné životní situace
- Řešení problémů, chování v krizových situacích, konflikty
- Agresivita, šikana, různé druhy násilí
- Kriminalita mládeže
- Sebevědomí, sebepojetí, rozvoj osobnosti, životní cíl

9. třída

- Zdravé sexuální chování
- Volba životního partnera, plánované rodičovství – antikoncepce
- Sociální výchova, vztah k jiným kulturám, národnostem
- Právní odpovědnost
- Sexuální výchova, odlišnosti, deviace
- Drogová závislost, kontaktní centra, legislativa ve vztahu k nákupu, držení a výrobě drog

Cíl

Žáci by před opuštěním ZŠ měli znát a umět:

- Pojmenovat základní návykové látky
- Znat účinky návykových látek na lidský organismus
- Orientovat se v problematice závislosti
- Znat základní právní normy

- Znat místa kontaktních center pro danou problematiku
- Posilovat své sebevědomí
- Správně se rozhodovat, odmítat
- Zaujímat zdravé životní postoje
- Orientovat se v problematice sexuální výchovy
- Bránit se různým formám násilí, vědět, kde hledat pomoc
- Zvládat základní sociální dovednost

6. NADSTAVBOVÉ AKTIVITY V RÁMCI ŠKOLY

Nadstavbovými aktivitami se rozumí vše, co se pro děti připravuje nad rámec běžné výuky.

6.1. Jednorázové akce

Název akce	Třída	Lektor	Realizace
Přebor školy v šachu	ZŠ	Mgr. Kocáb	průběžně
Turnaj ve stolním tenise	II. st.	Mgr. Kocáb	průběžně
Turnaj ve šprtci	ZŠ	Mgr. Kocáb	průběžně
Mikulášské soutěže	ZŠ	Mgr. Kocáb	12
Vánoční turnaj ve florbalu	ZŠ	Mgr. Kocáb	12
Vánoční výtvarné dílny	I. st.	Uč. I. stupně	12
Školní kolo v recitaci	ZŠ	Mgr. Lažová Mgr. Kumštová	2
Škola v přírodě	4. roč.	TU	10
Turnaj v basketbalu	ZŠ	Mgr. Kocáb	průběžně
Turnaj ve florbalu	ZŠ	Mgr. Kocáb	průběžně
Dopravní soutěž	ZŠ	Mgr. Kocáb	průběžně
Turnaj v kopané	I. st.	Mgr. Hloch	3-6
Turnaj v kopané	II. st.	Mgr. Hloch	průběžně
Velikonoční výtvarné dílny	I. st.	Uč. I. stupně	4
LVK pro sportovní třídy	II. st.	Uč. TV	12, 1
LVK pro 7. tř.	II. st.	Uč. TV	2
Břeclavská laťka	II. st.	Uč. TV	3
Školní přebory	ZŠ	Uč. TV	průběžně
Výtvarné soutěže	ZŠ	Uč. VV	průběžně
Bruslení sp. tříd	II. st.	Uč. TV	10-3

Bruslení a plavání	I. st.	Uč. I. st. a Uč. TV	9-6, dle možností bazénu
Atletické soutěže	ZŠ	Uč. TV	průběžně

6.2. Nabídka zájmových kroužků

Výtvarné činnosti, Florbal, Gymnastika, Angličtina pro prvňáčky, Fotbal, Mediální, Badatelský, Malý kuchař, Akční a netradiční formy výtvarné výchovy, LOGO, Příprava k přijímacím zkouškám na SŠ z M

6.3. Tematické bloky s dětmi a preventivní programy

1. ročník

- Budme kamarádi – Etické dílny (září-říjen)
- Dopravní výchova-PČR

2. ročník

- Jak se máš? – Etické dílny (říjen)

3. ročník

- Jak se stát dobrým kamarádem? – Etické dílny (říjen)
- Dopravní výchova – PČR

4. ročník

- Jak správně naložit se svými penězi? – Etické dílny (říjen)

5. ročník

- Jak mít pěkný vztah s rodiči? – Etické dílny (říjen-listopad)

6. ročník

- Adaptační pobyt (září)
- Beseda na téma kyberšikana – PČR (březen)
- Moc slova – Etické dílny (listopad-prosinec)
- Čas proměn – MP Education s.r.o. (květen)

7. ročník

- Změny v období dospívání – Mgr. Ošmera (květen)
- Drogy a závislosti – PČR, K-centrum (březen)
- Vážíš si svého těla, nebo ho zneužíváš? – Etické dílny (prosinec, únor)
- Beseda se záchranáři – první pomoc – Červený kříž

8. ročník

- Trestní odpovědnost – Policie ČR (březen)
- Peníze, peníze, peníze – Etické dílny (únor, březen)
- Finance – Partners Financial Services, a.s. (listopad, prosinec)
- Psychohygienu – Podané ruce, šk. psycholog

9. ročník

- K – centrum-březen
- Sex, láska a vztahy – Etické dílny (březen)
- První pomoc – spolupráce se Soukromou střední odbornou školou manažerskou a zdravotnickou (září)
- Psychohygienu – Podané ruce, šk. psycholog

7. SPOLUPRÁCE S RODIČI A VZÁJEMNÁ INFORMOVANOST

Problémy spojené s rizikovými projevy chování je třeba řešit ve vzájemné spolupráci. Pro zajištění efektivity celého programu je důležitá informovanost rodičů a žáků. Informace získávají rodiče na třídních schůzkách a konzultacích, prostřednictvím webových stránek, informační nástěnky a elektronické žákovské knížky. Rodičům problémových žáků jsou poskytovány informace na schůzkách výchovné komise.

Žáci jsou informováni ve výuce, na setkání školního parlamentu, prostřednictvím internetových stránek, informačních nástěnek, pomocí školního informačního kanálu (ŠIK) – vestibul školy a elektronické žákovské knížky. Mohou také využívat schránku důvěry na školních webových stránkách.

Žáci i rodiče mohou využít konzultačních hodin členů školního poradenského pracoviště, které jsou uvedené na webových stránkách školy.

8. PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ PREVENTIVNÍCH AKTIVIT

Školní poradenské pracoviště (dále jen ŠPP)

ŠPP pro školní rok 2024/2025 je tvořeno výchovným poradcem pro I. a II. stupeň, školním metodikem prevence, školními psychology, školními speciálními pedagogy a sociálním pedagogem. Všichni členové poradenského týmu vycházejí při své práci ze znalosti prostředí a atmosféry školy.

- Spoluvytvářejí MPP a podílí se na jeho realizaci.
- Komunikují s učiteli v oblasti primární prevence.
- V případě vzniklého problému dávají podněty k možné nápravě, navrhují opatření, svolávají výchovné komise, vedou individuální konzultace s rodiči.
- Zaměřují se na žáky, kteří jsou ohroženi ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými.
- Učitelé je informují o případech výskytu agresivního chování ve třídě, o potížích žáků, náhlých i trvalých neúspěších v učení apod.
- Konzultují problémy s odbornými pracovišti – PPP, OSPOD.
- Dokumentují průběh preventivní práce školy.
- Hodnotí realizaci MPP.

Standartní činnosti metodika prevence

- Vypracování a kontrola realizace minimálního preventivního programu (MPP) na škole.
- Prevence rizikového chování na škole (šikana, problematika návykových látek, sociálně nežádoucího chování).
- Koordinace preventivních aktivit v oblasti prevence zneužívání návykových látek.
- Koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku rizikového chování, s metodikem preventivních aktivit v pedagogicko-psychologické poradně a s odbornými pracovišti (poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými, a dalšími zařízeními a institucemi), které působí v oblasti prevence rizikového chování.
- Kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu rizikového chování.
- Zajišťování a předávání odborných informací o problematice rizikového chování, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogům školy.

Pedagogové

- Věnují se v rámci výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností.
- Učí podle principů a metod vyplývajících z koncepce školy.
- Provádí průběžnou diagnostiku žáků a třídy.

- Na pedagogických radách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhnou vhodná opatření.
- Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, konzultací.

Ředitel školy

- Je garantem celého minimálního preventivního programu.
- Sleduje efektivitu prevence rizikových projevů chování.
- Sleduje problémy v rámci celé školy.
- Dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole.

Závěr

Minimální preventivní program vychází z požadavků a potřeb třídních učitelů, které předkládají školnímu metodikovi prevence na konci každého školního roku, dále jsou podklady pro tvorbu MPP získávány na pravidelných schůzkách školního poradenského pracoviště. Školní metodička prevence minimálního preventivního programu podrobně projednává s ředitelkou školy. MPP může být během roku upravován a doplňován dle potřeb učitelů i žáků. Jednou za rok je vyhodnocován a jeho hodnocení je součástí výroční zprávy školy.

Použitá literatura

KOLEKTIV AUTORŮ. *Primární prevence rizikového chování ve školství*. Praha: Sdružení SCAN, 2010, ISBN 978-80-87258-47-7

Seznam příloh

Příloha č. 1	Kontakty na krizová, poradenská a preventivní zařízení
Příloha č. 2	Školní program proti šikanování
Příloha č. 3	Kontakty a konzultační hodiny ŠPP
Příloha č. 4	Literární a další informační zdroje

Příloha č. 1

Kontakty na krizová, poradenská a preventivní zařízení

„Vždycky Ti někdo pomůže“.

<p>Ped.- psych. poradna Břeclav – ředitelka, metodik prevence SPJ</p> <p>Hospodářka Administrativní pracovnice</p> <p>Ped. - psych. poradna Břeclav ZŘ.,</p>	<p>Mgr. Helena Adamusová</p> <p>Pí. Terezie Kubíková Pí. Lucie Hrdinová</p> <p>Mgr. Vladimíra Houšťová</p>	<p>519 373 996 519 322 139</p>	<p>reditelka@pppbreclav.cz helena.adamusova@pppbreclav.cz web.: www.pppbreclav.cz info@pppbreclav.cz terezie.kubikova@pppbreclav.cz lucie.hrdinova@pppbreclav.cz vladimira.houstova@pppbreclav.cz @pppbreclav.cz</p>
<p>Městský úřad Břeclav, vedoucí Odd. Sociálně právní ochrany dětí a služeb (OSPOD)</p>	<p>Ing. Jana Matušinová</p>	<p>519 311 411</p>	<p>jana.matusinova@breclav.eu</p>
<p>Městský úřad Břeclav – Kurátorky (OSPOD)</p> <p>Péče o dítě</p>	<p>Mgr. Blanka Launerová Bc. Alena Vajbarová</p> <p>Bc. Gabriela Langrová</p> <p>Bc. Šárka Virgovičová Bc. Romana Mauričová</p> <p>Bc. Iva Ratajská</p>	<p>519 311 390 519 311 274 519 311 207 519 311 321 519 311 265 519 311 307</p>	<p>blanka.launerova@breclav.eu alena.vajbarova@breclav.eu gabriela.langrova@breclav.eu sarka.virgovicova@breclav.eu romana.mauricova@breclav.eu iva.ratajska@breclav.eu</p>
<p>K – centrum drogové závislosti Břeclav – vedoucí centra</p>	<p>Bc. Hany Hajduchová</p>		<p>hana.hajduchova@breclav.charita.cz kacko@breclav.charita.cz</p>
<p>Preventista policie Břeclav</p>	<p>por. Ing. Bc. Miroslav Měchura, MBA, LL.M.</p>		<p>miroslav.mechura@pcr.cz</p>
<p>Policie ČR Břeclav, Nár. hrdinů č.15</p>	<p>Obvod- p. Kocourek</p>	<p>974 632 111</p>	<p>krbv@mvr.cz bv.oop.breclav.podatelna@pcr.cz</p>
<p>Policie ČR Břeclav, komisař</p>			

Mě Policie Břeclav – velitel městské policie Manažer prevence kriminality	Ing. Bc. Stanislav Hrdlička Lenka Rigo	519 324 560	stanislav.hrdlicka@breclav.eu lenka.rigo@breclav.eu
Poradna pro rodinu manželství a mezilidské vztahy (drogové závislosti) – psycholog	PhDr. Trávníček		Pondělí a středa – Břeclav – 17. listopad Úterý – Pohořelice Čtvrtek – Mikulov
Psycholog u nemocnice (Břeclav)	PhDr. Martina Kopečková	519 315 282	
Psycholog v nemocnici (Břeclav)	Mgr. Katrin Kadlecová	519 315 200	
Psycholog v nemocnici (Břeclav) (šetří pouze velmi závažné případy)	Mgr. Markéta Radimecká	519 315 318	
Psycholog – poliklinika	Mgr. Silvie Loubalová	519 303 209	
Poliklinika Břeclav – dětský psychiatr	MUDr. Dagmar Stehlíková Po, Út. Čt.	519 303 315	
Probační a mediační služba ČR středisko Břeclav Vedoucí střediska: Pro mládež:	Mgr. Jan Adamus Mgr. Petra Straková Mgr. Eva Musilová		jadamus@pms.justice.cz pstrakova@pms.justice.cz emusilova@pms.justice.cz
PRAH – Terénní tým Břeclavsko Vedoucí TT Břeclavsko Duševní zdraví	Bc. Lenka Strmisková Bc. Ludmila Jančíková Bc. Lenka Šmídová Kontaktní telef.		lenka.strmiskova@prahjm.cz ludmila.jancikova@prahjm.cz lenka.smidova@prahjm.cz
PPP Břeclav – pobočka Hustopeče - psycholog spec. pedagog. soc. pracovnice	Mgr. Jana Hašková Mgr. Zuzana Saparová Mgr. Marie Jelínková Pí. Zuzana Havránková	518 389 122 518 389 121	jana.haskova@pppbreclav.cz zuzana.saparova@pppbreclav.cz marie.jelinkova@pppbreclav.cz zuzana.havrankova@pppbreclav.cz
MěÚ Hustopeče – odd. Sociální prevence	Vedoucí odd. PhDr. Tomáš Laz Dis. Antonie Koblihová, DiS JUDr. Zuzana Frybertová	519 441 029 519 441 024 519 441 018 519 441 025 519 441 022 519 441 012	socialni@hustopece.cz koblihova@hustopece-city.cz fribertova@hustopece-city.cz jandova@hustopece.cz

	Mgr. Marcela Jandová Mgr. Irena Michálková Bc. Ivona Blažková Bc. Lucie Robková		michalkova@hustopece.cz ivona.blazkova@hustopece.cz robkova@hustopece.cz
Policie ČR – obvod. odd. Hustopeče Husova 3	Vedoucí odd. nadpor. Mgr. Otáhal Jiří Zást. vedoucího Nadpor. Bc. Patricie Novotná nadpor. Hájek Vladimír	974 632 741 974 632 741	bv.oop.hustopece.sekret@p cr.cz
Mě Policie Hustopeče	Novák Robert		novak@hustopece.cz <u>policie@hustopece.cz</u>
PPP Břeclav – pobočka Mikulov budova Gymnázia, SOŠ a U – psycholog Spec. pedag. Viz. webové stránky PPP	Mgr. Veronika Vojtková Mgr. Lucie Hyčková Pí. Zuzana Havránková	516 499 492 516 499 491	veronika.vojtkova@pppbreclav.cz lucie.hyckova@pppbreclav.cz zuzana.havrankova@pppbreclav.cz
MěÚ Mikulov – odd. Sociální prevence Náměstí 158/1 692 01 Mikulov SPO dětí, kurátorka pro děti a mládež	Vedoucí odd. Mgr. Bohdana Souchopová Bc. Michlovská Romana Mgr.,Bc. Dvořáková Sabina, DiS. Bc. Blanka Komínková	519 444 607 519 444 537 519 444 536 519 444 529	souchopova@mikulov.cz michlovska@mikulov.cz dvorakova@mikulov.cz kominkova@mikulov.cz
Policie ČR – obvod. odd. Mikulov – vedoucí Gagarinova 37	Vedoucí odd. npor. Ing. Vít Radkovič	519 510 132 974 632 781	bv.oop.mikulov.sekret@p cr.cz
Mě –Policie Mikulov Náměstí č.1 Besedy pro žáky – nejen pro Mikulov	Velitel p. Jiří Hamerník	519 444 656	policie@mikulov.cz
MěÚ Pohořelice –odd. Sociální a zdravotní	Vedoucí odd. Ing. Silvie Maturová Bc. Renata Štursová	519 301 350 519 301 355	silvie.maturova@pohorelice.cz

	Mgr. Jana Holá Bc. Lenka Kampasová	519 301 354	renata.strurzova@pohorelice.cz jana.hola@pohorelice.cz
Policie ČR – obvod. odd. Pohořelice	Vedoucí odd. Mgr. Třešňák Ondřej	974 626 780 519 424 158	bo.oop.pohorelice.sekret@pcr.cz Datová schránka: jydao6g
Mě Policie Pohořelice		519 301 325 519 301 333	
Modrá linka důvěry pro děti a mládež Brno	Od 9.00 hod.- 21 hod.	608 902 410 731 197 477.	
Linka bezpečí pro děti a mládež Na účet volaného	Děti, mládež a studenti do 26 let	116 111	
Linka pro rodinu a školu		116 000	
Státní zastupitelství		519 361 451 519 361 466	<u>podatelna@osz.brv.justice.cz</u> <u>posta@osz.brv.justice.cz</u>
Koordinátor prevence SPJ a protidrog. JMK	Mgr. Lenka Možná	541 658 310	mozna.lenka@kr-jihomoravsky.cz
Pracovní skupina prevence kriminality v JMK	Mgr. Pavla Tichá	541 658 302	TICHA.PAVLA@kr-jihomoravsky.cz
Psychiatrická nemocnice v Kroměříži Havlíčková 1265 767 40 Kroměříž Kroměříž – dětská psychiatrie	MUDr. Irena Sedlaříková – primářka	573 314 352 573 314 342	<u>sedlarikovai@pnkm.cz</u>
FN Bohunice – sexuolog	MUDr. Pavel Theiner Ph.D.	532 232 064 532 232 094	
Krizové centrum Psychiatrické kliniky FN Brno, Jihlavská 20		532 232 078	
Odd. dětské klinické psychologie a psychiatrie FN Brno		532 234 574	
Krizové centrum Brno, Hapalova		732 006 004	
Linka naděje – telefonická pomoc		547 212 333	
Krok – Kyjov, manželé Čamlíkovi závislosti		732 137 357 739 084 422	
IQ ROMA vedoucí www.iqrs.cz	Mgr. Kateřina Suchomelová Bc. Anna Starýnská Alena Gronzíková Helena Famfrlová Helena Danielová	519 324 849	katka.suchomelova@iqrs.cz z anna.starynska@iqrs.cz alena.gronzikova@iqrs.cz helena.famfrlova@iqrs.cz helena.danielova@iqrs.cz
Středisko výchovné péče Hlinky 55/140 603 69 Brno – Pisárky Webovky: svpbrno.cz	vedoucí SVP, speciální pedagožka Mgr. Ilona Skotálková Bc. Ilona Jurová –soc. prac.	543 420 752	info@svpbrno.cz ilona.jurova@svpbrno.cz

	Mgr. Eduard Kurdiovský - psycholog		eduard.kurdiovsky@svpbrno.cz
Diagnostický ústav Brno, středisko výchovné péče a základní škola, Brno, Hlinky 55/140 603 69 Brno Středisko výchovné péče Masarykovo náměstí 396/5 695 01 Hodonín (budova s balkonem a žlutou fasádou)	Ředitel – Mgr. Martin Holý Tel. stále služby Mgr. Barbora Mňuková, vedoucí SVP Hodonín, psycholožka Mgr. Martina Hanzalíková, speciální pedagožka – etopedka Bc. Ivana Lesová, sociální pracovníce	542 518 502,	martin.holy@dubrno.cz info@dubrno.cz barbora.mnukova@svphodonin.cz info@svphodonin.cz
Výchovný ústav, dětský domov se školou, středisko výchovné péče, střední škola a základní škola, Moravský Krumlov Nádražní 698, Moravský Krumlov, 672 01 Více zde: https://svp-mk-zn.webnode.cz/kontakt/ Střediska výchovné péče: Moravský Krumlov – ŠANCE Znojmo – LABYRINT, Obroková 7	Ředitel zařízení Mgr. Jan Košíček Vedoucí obou SVP Mgr. Pavel Psota SVP Moravský Krumlov SVP Znojmo		kosicek@vuddsmk.cz psota@vuddsmk.cz svpmk@seznam.cz svpzn@vuddsmk.cz
Acet + Royal Rangers	Petr Helešic		petrhelesic@seznam.cz www.royalrangers.cz

Další kontakty a odkazy:

Klinika adiktologie – portál IPREV – www.iprev.cz
www.sananim.cz/dis
www.drogovaporadna.cz
<mailto:drak@sananim.cz>

Drogové informační centrum SANANIM, Novovysočanská 604 a, 190 00 Praha 9, tel.: 284825817

Sdružení Podané ruce, Centrum Prevence, Hapalova 22, 621 00 Brno, tel.: 549 211 278, 604 913 817, e-mail: prevcentrum@podaneruce.cz

www.extc.cz

www.mvcr.cz sekce „Občanům“ podsekce „Prevence Kriminality“

www.kr-jihomoravsky.cz

www.nekurte.cz

www.dokurte.cz

www.teenchallenge.cz, ředitel střediska Tira – Vojta Kozulík- tel. 558 348 242, mobil: 724 081 676, (pomáhá závislým lidem)

- SPONDEA, Krizové centrum pro děti a mládež (s nepřetržitým provozem) – centrum pro týrané, zneužívané a ohrožené děti. Zabývají se i úmrtím v rodině nebo úmrtím spolužáka
Krizová linka: 541 235 511, Mo: 608 118 088, e-mail: krizovapomoc@spondea.cz
Preventivní přednášky: spondea@spondea.cz

- Sdružení linka bezpečí, telefon 266 727 976,
e-mail: [Denisa Buřvalová - d.burvalova@linkabezpeci.cz](mailto:Denisa.Burvalova@linkabezpeci.cz)

- Poradenské centrum pro drogové a jiné závislosti, PPP Brno
Sládkova 45, 613 00 Brno, vedoucí PhDr. Lenka Skácelová
e-mail: pppslaskova@volny.cz
tel: 54805260802, 548 529 330

- Kontakty na Mordou linku jsou:

Telefon: 549 241 010

Mobil: 608 902 410

Internetová poradna: helpmodralinka.cz

Pracovní doba: od 9.00 do 21.00 hod.

- Národní centrum bezpečného internetu: www.bezpecne-online.cz
- Poruchy příjmu potravin – ANABELL 848 200 210,

webovky: <http://www.anabell.cz>, nově i úzkosti, sebepoškozování

- Na portálu www.idealni.cz se dozvíte vše o mentální bulimii a mentální anorexii
- Informace ke kouření: www.nekurte.cz
- Informace k drogám: <http://www.odrogach.cz>
<http://www.drogy.net>
www.drogy-info.cz
www.adiktologie.cz

- Prevence rizikového chování – www.zachranny-kruh.cz

www.svetzachranaru.cz

- První pomoc pro patologické hráče a jejich rodiny – Hapalova 22, Brno, Řečkovice
Terapeutické centrum elysium – 541227704
Šárka Licehammerová 608 313 715
608 248 995

e-mail: gambling@podaneruce.cz

skype: gambling_brno

nově spuštěné národní stránky pro snížení rizik hazardního hraní

<https://www.hazardni-hrani.cz/>

- K duševnímu zdraví:

Nevypusť duši: nevypustdusi.cz

Duševní gramotnost - <https://vsechpetpohromade.cz/>

Sebevraždy.cz

- CZ.NIC – kyberšikana – p. Martin Kožíšek

<https://knihy.nic.cz> – kniha od Jana Koloucha „CyberCrime“ (je k dispozici elektronická verze)

Příloha č. 2

Školní program proti šikanování

Školní program proti šikanování vychází z následujících dokumentů:

Metodické doporučení k prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, MŠMT čj. 21291/2010-28.

Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, MŠMT čj. 21149/2016.

Odpovědnost školy chránit děti před šikanou

Škola má jednoznačnou odpovědnost za své žáky. V souladu s ustanovením § 29 zákona č. 516/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, jsou školy a školská zařízení povinny zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit a současně vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování. Z tohoto důvodu pedagogický pracovník šikanování mezi žáky předchází, jeho projevy neprodleně řeší a každé jeho oběti poskytne okamžitou pomoc.

Škola má ohlašovací povinnost při výskytu šikany v následujících případech:

- Dojde-li v souvislosti se šikanou k **jednání, které by mohlo naplňovat znaky přestupku nebo trestného činu**, obrací se škola na **Policii ČR**. Trestní oznámení je možné podat také na **státní zastupitelství**.
- Dojde-li k šikaně **v průběhu vyučování**, s ním souvisejících činností anebo poskytování školských služeb, má škola povinnost tuto **skutečnost oznámit zákonnému zástupci jak žáka, který byl útočником, tak žáka, který byl obětí**.
- Škola **ohlašuje orgánu sociálně právní ochrany dětí** takové skutečnosti, které nasvědčují tomu, že **dítě je v ohrožení buď proto, že ho ohrožuje někdo jiný nebo proto, že ohrožuje svým chováním samo sebe**.

Školní program proti šikanování je nejúčinnějším způsobem, jak ochránit děti před šikanou. Zahrnuje v sobě metody řešení a další opatření zaměřená přímo na nápravu šikanování.

Navazuje na všeobecnou prevenci rizikového chování ve škole, a tedy na školní MPP. Ředitel školy je orientován v metodice, organizaci a právní problematice šikanování a vytváří příznivé podmínky po metodika prevence vyškoleného v problematice na řešení šikany a iniciuje rozvíjení školního programu proti šikanování.

Základní komponenty školy pro řešení šikany

1. zmapování situace ve škole – analýza, evaluace
2. motivování pedagogů pro účinnou prevenci a řešení šikany
3. společné vzdělávání a supervize všech pedagogů v oblasti prevence šikany
4. ustanovení preventivního týmu (výchovné komise): zástupci třídních učitelů z 1. a 2. stupně, školní metodik prevence, výchovný poradce
5. společný postup při řešení šikanování (dva základní scénáře)
6. primární prevence ve třídnických hodinách
7. primární prevence ve výuce
8. primární prevence ve školních a mimoškolních programech mimo vyučování
9. ochranný režim (demokraticky vytvořený smysluplný školní řád, **účinné dohledy** učitelů)
10. spolupráce s rodiči (seznámení s nekompromisním bojem školy proti šikaně na webových stránkách, pomocí informativního dopisu při třídních schůzkách)
11. školní poradenské služby poskytované výchovnou poradkyní, metodičkou prevence, školním psychologem a školním speciálním pedagogem
12. spolupráce se specializovanými zařízeními (Pedagogicko-psychologická poradna-PPP, Středisko výchovné péče – SVP, orgán sociálně právní ochrany dětí-OSPOD, Policie ČR, speciální pedagogové, psychologové, pediatr)
13. vztahy se školami v okolí (domluva ředitelů na spolupráci při řešení šikany, kdy se jí účastní žáci z různých škol)

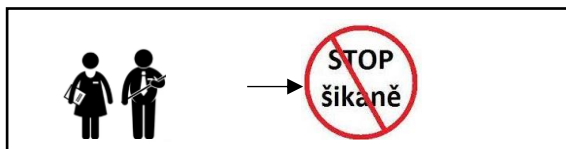
Obsah

<u>1. CÍLE PROGRAMU</u>	26
<u>1.1. Krátkodobé cíle</u>	26
<u>1.2. Dlouhodobé cíle</u>	27
<u>2. POJEM ŠIKANA</u>	28
<u>2.1. Přímé a nepřímé varovné signály šikanování</u>	28
<u>2.2. Projevy šikanování</u>	29
<u>3. PREVENCE ŠIKANOVÁNÍ VE ŠKOLE</u>	30
<u>3.1. Prevence v třídnických hodinách</u>	30
<u>3.2. Prevence ve výuce</u>	30
<u>3.3. Prevence mimo výuku</u>	31
<u>4. POSTUPY ŘEŠENÍ ŠIKANY</u>	31
<u>5. VYSVĚTLIVKY</u>	34

1. CÍLE PROGRAMU

1.1. Krátkodobé cíle

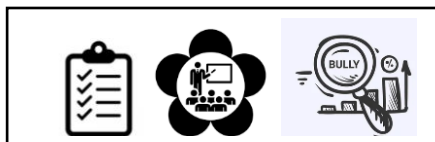
- Informovat žáky o problematice šikany s ohledem na jejich věk.

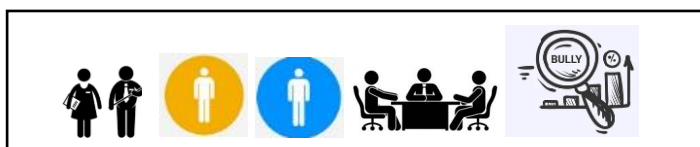
- Rozlišovat **rozdíl mezi šikanou a škádlením**, tedy zavést definici šikany a jejich znaků do povědomí žáků.

- Dotazníkové šetření v třídních kolektivech, které odhalí případnou šikanu.

- Vytvoření skupiny (školní metodik prevence, výchovný poradce, třídní učitel a vedení školy), která se bude věnovat diagnostice a šetření šikany.

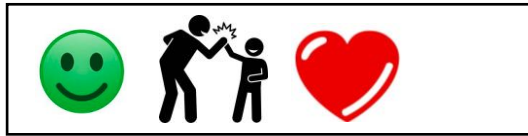

- Zmapování rizikových míst ve škole, kde může k šikaně docházet a jejich sledování (WC, šatny aj.).

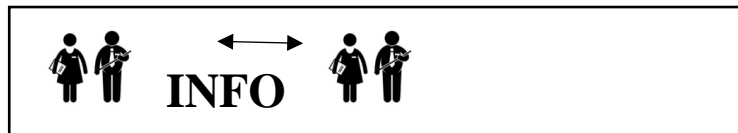

1.2. Dlouhodobé cíle

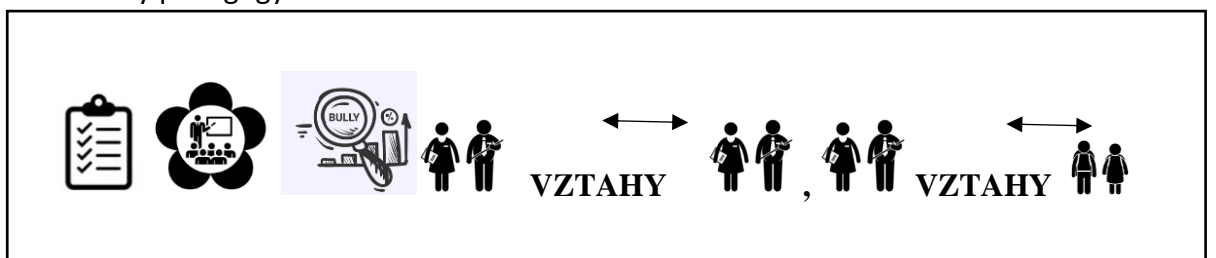
- Vytvářet pozitivní a přátelskou atmosféru v třídních kolektivech i celé škole.

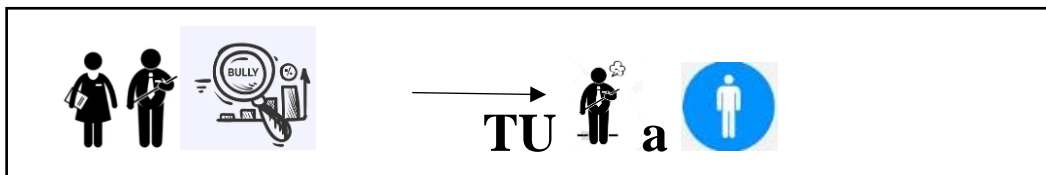
- Vzájemná komunikace a informovanost mezi pedagogy.

- Pečlivé sledování třídních kolektivů, hlavně vývoje vztahů mezi žáky, popř. vztahů mezi žáky pedagogy.

- Pedagog, který zjistí v kolektivu žáků chování, které je nezdravé, nevhodné a může ukazovat na šikanu, okamžitě informuje třídního učitele a školního metodika prevence.

- Vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti šikany.

- Téma šikany zahrnovat do výuky.

- Práce s třídním kolektivem v rámci třídnických hodin.

2. POJEM ŠIKANA

Šikanování je jakékoli chování, jehož **záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat** žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v **cílených a opakovaných** fyzických a psychických útocích jedince nebo skupiny vůči jedinci či skupině žáků, kteří se **neumí nebo** z nejrůznějších důvodů **nemohou bránit**.

2.1. Přímé a nepřímé varovné signály šikanování

Přímé varovné signály šikanování mohou být např.	Nepřímé varovné signály šikanování mohou být např.
posměšné poznámky na adresu žáka	žák o přestávkách často osamocen, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády
pokořující přezdívka	při týmových aktivitách volen jako poslední do týmu
nadávký, ponižování, hrubé žerty na účet žáka	o přestávce vyhledává blízkost učitele, stává se uzavřeným
kritika žáka, „pohrdavý tón“ komentářů	má-li žák promluvit před třídou je nejistý, ustrašený
nátlak na žáka na věcné a peněžní dary	působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči
příkazy od spolužáků s „panovačným“ tónem, podřizování se žákem těmto příkazům	jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje
nátlak na žáka k nemorálním a trestným činům nebo jejich spoluúčasti na nich	jeho věci jsou poškozené, znečištěné, rozházené, oděv poškozený, nečištěný
honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které třeba nejsou moc silné, ale je nápadné, že je žák neoplácí	stále nějaké věci postrádá
rvačky, v nichž je jeden z účastníků zřetelně slabší a snaží se uniknout	odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy
žák se snaží bránit cestou zvýšené agrese, podrážděnosti, odmítání učitelům apod.	mění svou pravidelnou cestu do školy a ze školy
	vyhledává důvody pro absenci ve škole
	Odřeny, modřiny, škrábance nebo řezné rány bez uspokojivého vysvětlení

Zejména je třeba věnovat pozornost mladším žákům nově zařazeným do třídy, neboť konflikty v době adaptace nových žáků nejsou vzácností!

RODIČE žáků by si měli všimnout především těchto možných signálů šikanování:

• za dítětem nepřicházejí domů spolužáci nebo jiní kamarádi
• dítě nemá kamaráda, s nímž by trávil volný čas, s nímž by si telefonovalo apod.
• dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem
• nechce jít ráno do školy (zvláště, když dříve mělo školu rádo), odkládá odchod z domova, je na něm možno pozorovat případně i strach
• ztráta chuti k jídlu
• dítě nechodí do školy a ze školy nejkratší cestou, případně střídá různé cesty, prosí o odvoz autem
• dítě chodí domů ze školy hladové (agresoři mu berou svačinu nebo peníze na ni)
• usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze snu, např. „Nechtě mě!“
• ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně
• bývá doma smutné či apatické, objevují se výkyvy nálad
• zmínky o možné sebevraždě
• odmítá se svěřit s tím, co ho trápí
• žádá o peníze, udává nedůvěryhodné důvody (ztráty), případně doma krade peníze
• nápadně často hlásí ztrátu osobních věcí
• je neobvykle, nečekaně agresivní k sourozencům či jiným dětem, projevuje náhlou zlobu vůči rodičům
• stěžuje si na neurčité bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma, své zdravotní potíže může přehánět, případně i simulovat (manipulace s teploměrem apod.)
• vyhýbá se docházce do školy
• zdržuje se doma více, než mělo ve zvyku

2.2. Projevy šikanování

VERBÁLNÍ ŠIKANA (PSYCHICKÁ)
Zahrnuje slovní útoky formou nadávek, pomluv, vyhrožování, ponižování. Může mít i formu sexuálního obtěžování. Nově sem patří tzv. kyberšikana, která se realizuje prostřednictvím elektronické komunikace. Jde o útoky pomocí e-mailů, SMS zpráv, vyvěšování urážlivých materiálů na internetové stránky apod.

FYZICKÁ ŠIKANA
Nejčastěji zahrnuje fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí oběti.

SMÍŠENÁ ŠIKANA
Kombinace verbální a fyzické šikany. Může mít např. formu násilných a manipulativních příkazů.

3. PREVENCE ŠIKANOVÁNÍ VE ŠKOLE

Základem prevence šikanování a násilí na školách je podpora pozitivních vzájemných vztahů mezi žáky i mezi žáky a učiteli, podpora solidarity a tolerance, podpora vědomí sounáležitosti, posilování a vytváření podmínek pro zapojení všech žáků do aktivit třídy a školy.

3.1. Prevence v třídnických hodinách

Třídní učitel je odpovědný za vytváření pozitivního a bezpečného klimatu ve své třídě. Žáci spolu s ním vytvářejí pravidla třídy a jsou seznámeni se sankcemi, které přijdou po jejich nedodržování.

Součástí třídnických hodin může být diskuze, jaký je rozdíl mezi šikanováním a škádlením, hledání odpovědi, co mohou udělat ostatní a co já sám, abychom se ve třídě cítili bezpečně a v pohodě.

Třídní učitel je povinen:

- podporovat rozvíjení pozitivních vztahů mezi žáky své třídy
- jednat s dětmi jako s partnery
- udržovat prostředí důvěry mezi žáky a pedagogy
- dát jasně najevo, že nevhodné chování nelze tolerovat
- nebýt lhostejný k projevům agresivity mezi žáky
- informovat žáky i rodiče o možnostech využití školního poradenského pracoviště
- informovat žáky o možnostech využití schránky důvěry a elektronické schránky důvěry, přístupné na webu školy
- měl by znát zálib svých žáků, zajímat se o to, jak tráví volný čas

Bezpečné klima třídy:

- ve třídě jsou otevřené vztahy
- panuje pocit bezpečí a důvěry
- je přijímána odlišnost bez rozdílů
- škádlení nepřesahuje hranice bezmoci a ponížení
- žáci zvládají řešit konflikty, samoregulační soužití
- žáci se podílí na tvorbě pravidel třídy (které respektují žáci i pedagogové a zákonní zástupci)
- jednotlivci mají odvahu k odmítnutí nežádoucích projevů chování
- jsou přítomni zachránci a ochránci
- sociální role jsou rozděleny přirozeně bez zneužívání moci
(*Minimalizace šikany, modul A, 2011*)

3.2. Prevence ve výuce

Prevenci šikany se věnují převážně předměty jako je prvouka, občanská výchova, ale také výtvarná výchova a projektové vyučování.

U žáků jsou v rámci předmětů rozvíjeny dovednosti, jak rozpoznat šikanu od škádlení, co je a co není žalování, jak se zastat oběti a informovat dospělé, že se něco děje.

3.3. Prevence mimo výuku

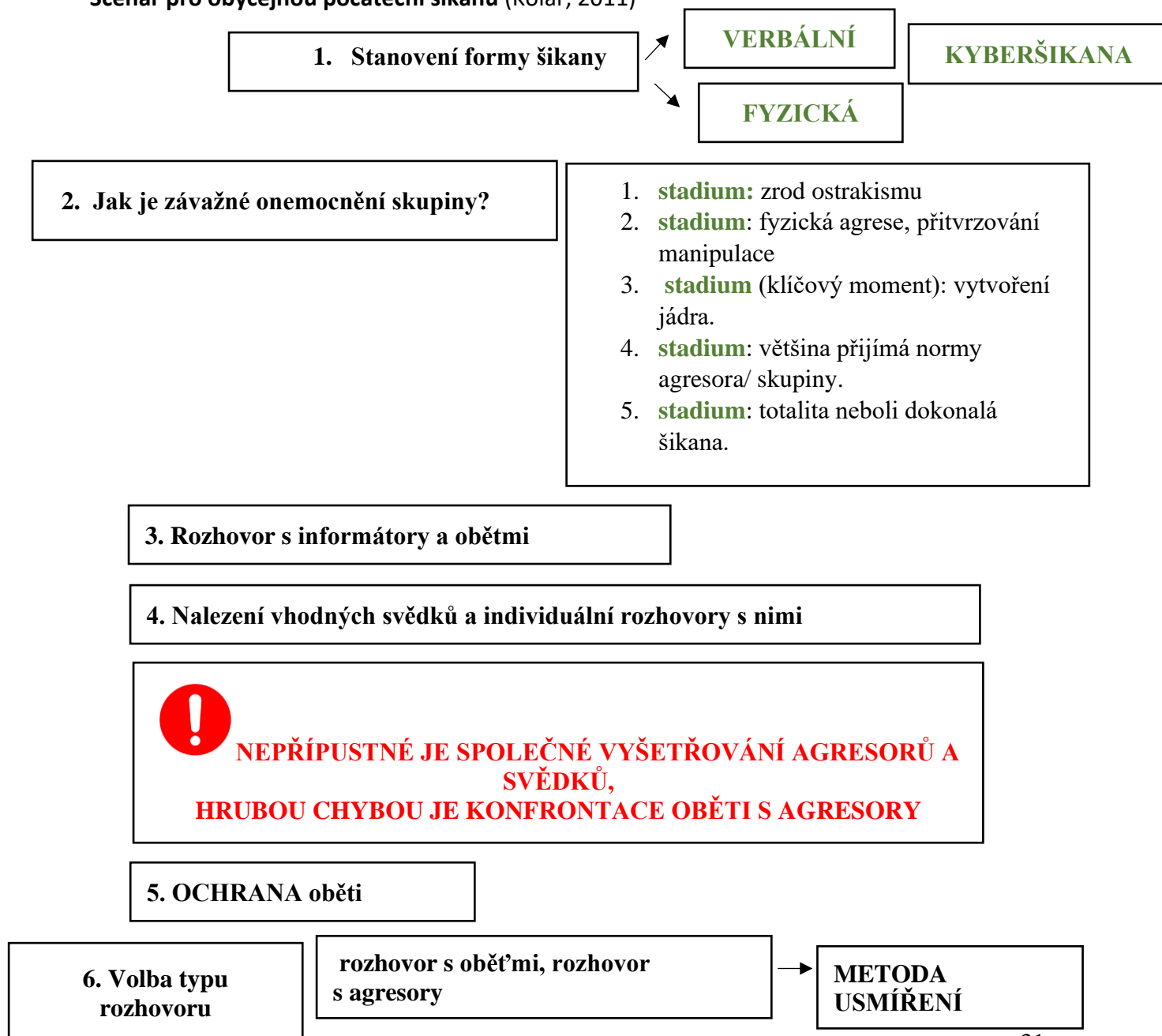
Jedná se převážně o sledování rizikových míst ve škole během přestávek pedagogy pověřenými dohledem nad žáky. **Riziková místa jsou hlavně prostory u šatnových skříněk, třídy, šatny u tělocvičen, WC.**

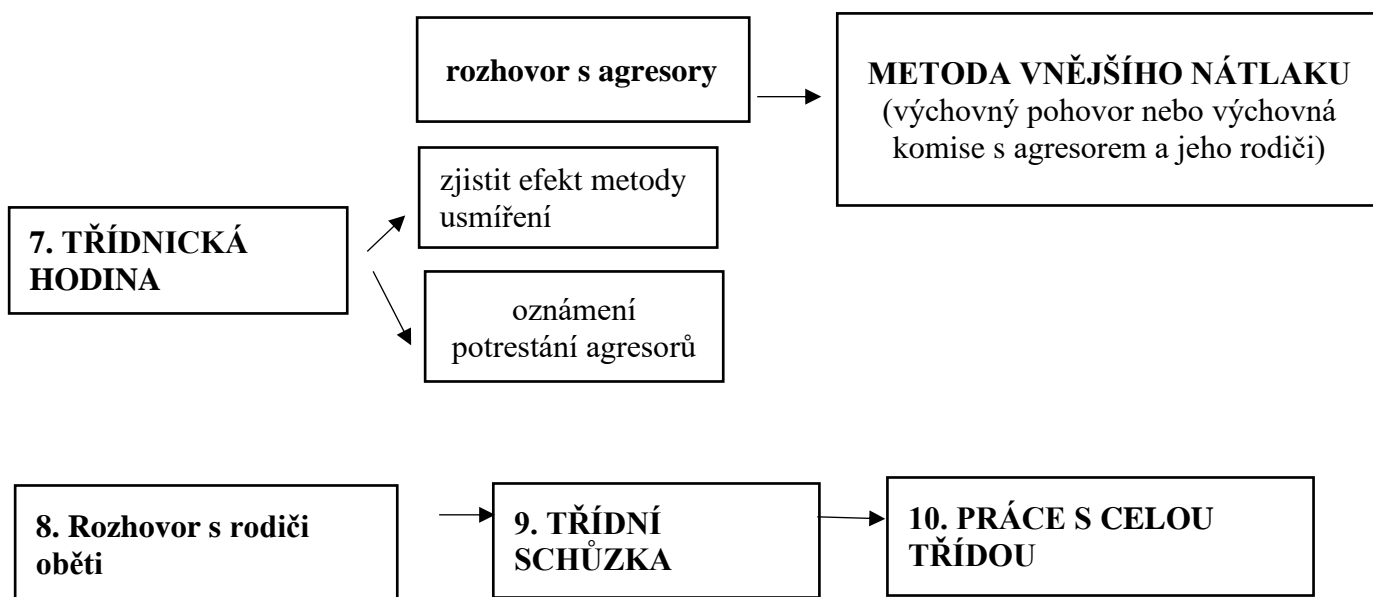
Sledujeme také chování žáků na mimoškolních akcích, např. při návštěvě kina či divadla, sportovních soutěžích, exkurzích, výletech atd.

4. POSTUPY ŘEŠENÍ ŠIKANY

Proškolený pracovník, většinou školní metodik prevence, na podkladě kvalifikovaného odhadu stadia a formy šikanování rozhodně, zda řešení zvládne škola sama, nebo si povolá odborníka specialistu.

Scénář pro obyčejnou počáteční šikanu (Kolář, 2011)

Základní krizový scénář pro výbuch pokročilé šikany – **POPLACHOVÝ PLÁN** pro tzv. školní lynčování (Kolář, 2011)

POPLACHOVÝ PLÁN: „ŠKOLNÍ LYNČOVÁNÍ“

A. PRVNÍ (alarmující) kroky

Zvládni vlastní šok („hlavně klid“) a odhadni závažnost a formu šikany.

ZACHRAŇ OBĚŤ a ZASTAV skupinové NÁSILÍ!

B. PŘÍPRAVA podmínek pro VYŠETŘOVÁNÍ

ZABRAŇ domluvě na KŘIVÉ skupinové VÝPOVĚDI

INFORMUJ PEDAGOGY na poschodí a VEDENÍ školy, metodika prevence
VOLEJ LÉKAŘE/ POLICII/ RODIČE OBĚTI

C. VYŠETŘOVÁNÍ

ROZHOVOR s obětí a informátory

nalezení NEJSLABŠÍCH článků NESPOLUPRACUJÍCÍCH

Individuální/ KONFRONTAČNÍ rozhovory se SVĚDKY

Individuální/ KONFRONTAČNÍ rozhovory s AGRESORY

NE KONFRONTACE AGRESORA A OBĚTI

D. LÉČBA

METODA VNĚJŠÍHO NÁTĹAKU
(výchovný pohovor nebo výchovná komise s agresorem a jeho rodiči)

ZMĚNA KOSTELACE SKUPINY

ŠIKANA PEDAGOGA

pedagog zažívá od žáků školy, vyhrožování, zesměšňování, verbální agresivní výroky, dehonestující poznámky na svou adresu v online prostředí apod.

DĚJE SE VE ŠKOLE

informuje METODIKA

- A.** metodik prevence promluví se žákem, nastavení opatření a důsledků, monitorování vývoje
- B.** metodik prevence zhodnotí závažnost situace, poskytne učitelům doporučení, jak postupovat dále

následná **práce s třídním kolektivem (TU)**,
jasně dáme najevo, co není v pořádku,
důsledky apod., posilujeme vhodné normy
třídy
-pokud je šikana na TU, práci se třídou
realizuje školní psycholog

DĚJE SE MIMO

PODÁNÍ TRESTNÍHO
OZNÁMENÍ

předání informace **VEDENÍ školy**

ŠIKANA NA PEDAGOGA VE ŠKOLE

projev výrazné agrese vůči pedagogovi

pedagog volá **POLICII ČR**

následná **práce s třídním kolektivem (TU)**,
zpracování pocitů, jasně dáme najevo, co není
v pořádku, důsledky apod., posilujeme vhodné normy
třídy

Nápravná opatření

**NAPOMENUTÍ TŘÍDNÍHO
UČITELE**

DŮTKA TŘÍDNÍHO UČITELE

**PŘEVEDENÍ AGRESORA DO JINÉ
TŘÍDY**

**DOPORUČENÍ ZÁKONNÝM
ZÁSTUPCŮM K DOBROVOLNÉMU
UMÍSTĚNÍ DÍTĚTE DO ODBORNÉ
PÉČE, Pedagogicko-psychologická
poradna-PPP/ Středisko výchovné péče-
SVP/ POBYTOVÉ SVP**

SNÍŽENÁ ZNÁMKA Z CHOVÁNÍ (2,3)

PODÁNÍ NÁVRHU ORGÁNU SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY (OSPOD) K ZAHÁJENÍ ŘÍZENÍ PŘEDBĚŽNÉHO OPATŘENÍ ČI ÚSTAVNÍ VÝCHOVY

Při předcházení případům šikany a při jejich řešení je důležitá spolupráce vedení školy, školního metodika prevence, výchovného poradce, školního psychologa a školního speciálního pedagoga s dalšími institucemi a orgány, a to zejména s PPP, SVP, OSPOD. Při řešení pokročilých stádií šikany, kdy došlo k naplnění skutkové podstaty trestného činu, je nutné spolupracovat s Policií ČR.

V minimálním preventivní programu (MPP) jsou zahrnuty aktivity a programy, které jsou cílené k prevenci šikany na škole.

5. VYSVĚTLIVKY

výchovný poradce

metodik prevence

vyučující

vedení školy

Příloha č. 3

Kontakty na členy ŠPP

Mgr. et Mgr. Martina Hrubanová – výchovná poradkyně I. stupně a školní speciální pedagog

(1. patro pavilonu I. stupně)

kontakty: E-mail: mhrubanova@slovacka.cz Tel: 515 518 115

Mgr. Pavla Michnová – školní speciální pedagog

(1. patro pavilonu I. stupně)

kontakty: E-mail: pmichnova@slovacka.cz Tel: 515 518 115

Mgr. Šárka Čeperová – výchovná poradkyně II. stupně

(přízemí pavilonu II. stupně, dveře č.25)

kontakty: E-mail: zastupce-2@slovacka.cz Tel: 515 518 109

Mgr. Hana Martáková – ZŘŠ pro ŠPP a školní metodik prevence

(1. patro pavilonu II. stupně, dveře číslo 34)

kontakty: E-mail: hmartakova@slovacka.cz Tel: 515 518 124

Mgr. Olga Lázoková – školní psycholog a rodinný terapeut

kontakty: E-mail: olazokova@slovacka.cz Tel: 515 518 107

Mgr. et Mgr. Daniela Drnková – školní speciální pedagog a rodinný terapeut

Kontakty: E – mail: ddrnkova@slovacka.cz Tel: 515 518 107

Pracovna: budova 1. stupně-pavilon 2. – 5. tříd (místnost č. 61)

Mgr. Bc. Lenka Poláčková – sociální pedagog

kontakty: Email: lpolackova@slovacka.cz Tel.: 515 518 116

Pracovna: budova 1. stupně – pavilon 2. – 5. tříd, 1. patro (místnost 78)

Mgr. Žaneta Kudlíková – školní speciální pedagog

kontakty: E-mail: zkudlikova@slovacka.cz Tel: 515 518 108

Pracovna: dveře č. 122 (chodba k tělocvičnám)

Příloha č. 4

Literatura a DVD z oblasti prevence

Literatura

1. J. Kolář: Skrytý svět šikanování
2. M. Kolář: Bolest šikanování
3. K. Vágnerová a kol.: Minimalizace šikany, Praktické rady pro rodiče
4. V. Rogers: Kyberšikana
5. D. Čáp: Šikana: mýty a realita
6. M. Veselá, K. Pospíšilová: Spolupráce školy s policií a Orgány sociálně-právní ochrany dětí při řešení školní šikany
6. M. Širůčková, M. Miovský, L. Skácelová, R. Gabrhelík a kol.: Příklady dobré praxe programů školní prevence rizikového chování
7. R. John, J. Presl: Drogy
8. K. Nešpor, L. Csémy, H. Pernicová: Jak předcházet problémům s návykovými látkami na základních a středních školách
9. K. Nešpor, L. Csémy : Alkohol, drogy a vaše děti
10. O. Čačka: Psychologie dítěte
11. J. Prekopová: Děti jsou hosté, kteří hledají cestu
12. J. Prekopová: Malý tyran
13. St. Langer: Diagnostikování problémových žáků
14. St. Langer: To je problémový žák
15. T. Šišková: Výchova k toleranci a proti rasismu
16. Bezpečně v kyberprostoru

DVD

1. Řekni drogám NE
2. Pravda o drogách
3. Malá policejní akademie
4. Mezi stěny
5. Jak poskytnout první pomoc 1, 2
6. Láska ano – děti ještě ne
7. Seznam se bezpečně
8. Bezpečně v kyberprostoru

USB

Mezi stěny (šikana)
Mezi nimi (HIV/AIDS)
Sami (mentální anorexie a bulimie)
Na hraně (manipulace)
Jakub (domácí násilí)
Abstinent